

ØKONOMIBLIKK **SKAPER GLEDE:** En ballongselger er på vei til arbeid i Kabul. Ballonger er ettertraktet blant store og små uansett hvor man bor i verden.

FOTO: OMAR SOBHANI, REUTERS

For mye betalt fødselspermisjon?

ØKONOMI PÅ TORSDAG

En av velferdsstatens viktigste oppgaver er å tilby sosiale forsikringer.

ALLE BETALER INN til det offentlige i form av skatter og avgifter, og det offentlige forvalter pengene og overfører penger tilbake til folk som trenger det (for eksempel sykelønn, arbeidsledighets-trygd og uføretrygd). I det lange løp vil de fleste betale inn mer enn de får igjen fordi de færreste av oss blir langtidssyke. Alle vil imidlertid ha tryggheten ved å vite at staten hjelper hvis ulykken er ute. Sosiale forsikringer innebærer typisk en omfordeling av midler fra de rike til fattige fordi de mindre bemidlede oftere trenger økonomisk støtte enn de mer velstående.

TIL FORSKJELL FRA de fleste andre velferdsordninger har familierpolitikken helt andre formål enn forsikring og omfordeling. Hovedargumentene for å tilby fødselspermisjon og subsidiert barnehage er likestilling: ordningene skal gjøre det enklere for kvinner å kombinere arbeid og barn. Et annet argument er at det er bra for barn: hvis noen foreldre er kredittbeskranket burde det offentlige tilby ordninger så alle barn får like muligheter. Familierpolitikken innebærer imidlertid også en omfordeling av midler fra barnløse til barnefamilier. Hvorvidt dette er en omfordeling fra de mer velstående til de mindre velstående avhenger av hvorvidt personer som får barn har høyere eller lavere inntekt enn barnløse.

IENNYSTUDIE evaluerer Magne Mogstad, Kari Salvanes,

Gordon Dahl og jeg effektene langs alle disse dimensjonene av å øke betalt fødselspermisjon fra 18 til 35 uker. Det var seks utvidelser i betalt fødselspermisjon fra 1987-1992. Vi sammenligner familier som fikk barn rett før hver av utvidelsene med dem som fikk barn rett etter. Siden det er tilfeldig om man får barn rett før eller rett etter reformene er alt annet enn lengden på permisjonen likt. Vi studerer en mengde ulike mål på både mødres og fedres arbeidsdeltakelse, familieutfall som skilsmisse og antall barn, og barnas skoleprestasjoner. Over hele linjen finner vi ingen effekter – økningen fra 18--35 ukers fødselspermisjon ser ikke til å ha

hatt noen innvirkning på verken foreldre eller barns atferd eller prestasjoner.

Vi ser også nærmere på omfordeling og finner at økningene i fødselspermisjonsordningen førte til større forskjeller mellom rike og fattige både fordi de som tjener mest får utbetalt mer fødselspermisjon, men også fordi par med barn i gjennomsnitt er mye rikere enn par og single uten barn.

DET ER FLERE forskningsresultater fra Norge som tilsier at familierpolitikk er viktig. Både introduksjonen av de første fire månedene med fødselspermisjon og subsidiert barnehage

viser at barn kommer bedre ut etter at ordningene ble innført. Men det kan bli for mye, og på et tidspunkt må man vurdere alternativ bruk av penger. Forskjellen på 35 og 18 uker betalt fødselspermisjon koster årlig 18 milliarder kroner, og øker som nevnt forskjellen mellom fattige og rike. For å bedre barns muligheter kunne vi satset på høykvalitetsbarnehage også for de minste. For å øke likestilling er det trolig bedre å legge til rette for at kvinner kan jobbe mens de har barn enn å betale dem stadig mer for å la være.

Thorstein Selvik

Siren Sundland

Ola Grytten

Janne Vangen

Gunnar Torgersen

Katrine Løken